

Ранко Младеноски

НИЗ ЛАВИРИНТИТЕ
НА КНИЖЕВНОТО
ПИСМО

Македонија
либра

Ранко Младеноски
НИЗ ЛАВИРИНГИТЕ НА КНИЖЕВНОТО ПИСМО

МАКЕДОНИЈА

лиџера

www.makedonikalitera.mk

E-mail: makedonikalitera@yahoo.com
makedonikalitera@gmail.com

Ранко Младеноски

Низ лавиринтите на книжевното писмо

*Оваа книга е објавена со финансиска поддршка
на Министерството за култура*

© Ранко Младеноски, 2022

Сите права се заштитени со закон. Ниту еден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или на кој било начин, електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин, без претходно писмено одобрение на издавачот.

Ранко Младеноски

**НИЗ ЛАВИРИНТИТЕ
НА КНИЖЕВНОТО ПИСМО**

МАКЕДОНИЈА
литера
Скопје, 2022
МАКЕДОНИЈА

СОДРЖИНА

Предговор.....	7
ПРВ ДЕЛ: ПРОЗНИ КНИЖЕВНИ ЛАВИРИНТИ	
Ликови-референти во современата македонска проза.....	11
Дијалогизмот и интертекстуалноста во македонскиот роман.....	29
Мултипликација на ликови-дублети во романот „Тунел“ од Петре М. Андреевски.....	35
Хетеролошките аспекти на романот „Бајазит и Оливера“ од Драги Михајловски.....	46
Металитературните сегменти во „Театарски роман“ на Булгаков и во „Вештица“ на Андоновски.....	58
Наративните структури во романите на Славчо Ковилоски.....	68
Романот „Црно семе“ од Ташко Георгиевски.....	94
Романот „Две Марии“ од Славко Јаневски.....	116
Пет до дванаесет! (за романот „Црно јагне, див Балкан“ на Петре Бакевски).....	137
Македонецот К. Миладинов кај Хрватот С. Томаш.....	149
ВТОР ДЕЛ: ПОЕТСКИ КНИЖЕВНИ ЛАВИРИНТИ	
Поетскиот палимпсест на Блаже Конески.....	159
Радиновиот дух во стиховите на Блаже Конески.....	178
Хипотекстот во поезијата на Блаже Конески.....	190
Симболиката на синтаксичките тријади во песната „Црква“ од Блаже Конески.....	203
Поетскиот ораториум на Блаже Конески.....	212
Епитафните модалитети во стиховите на Гане Тодоровски.....	223
Длабоките корени на иднината (кон поетското творештво на Петре Бакевски).....	233
Поетскиот свет на Елена Пренцова.....	248

ТРЕТ ДЕЛ: КНИЖЕВНО-КРИТИЧКИ ЛАВИРИНТИ

Уделот на Георги Сталев во македонската книжевна историографија.....	261
Сеопфатни книжевни и научни интерпретации (за „Книжевни студии и поставки“ од Радован П. Цветковски).....	270
Монодрамски транскрипт за хероите на „Ножот“.....	278
Успешен експеримент со кратката проза (за „Лоша тетка и други раскази“ од Славчо Ковилоски).....	291
„Гаргара“ за душата (Игор Станојоски, „Гаргара“, Панили, Скопје, 2014).....	296
Македонистички труд на Калоѓера.....	301
Театарскиот роман на Булгаков на македонски јазик.....	313
Раскази на Еггар Керет на македонски јазик.....	318
Библиографија.....	326
Индекс на имиња.....	333
Биографски податоци за авторот.....	337

ПРЕДГОВОР

Книжевно-уметничкиот текст, според нашето разбирање, многу наликува на лавиринт низ кој талка читателот (и читателот-интерпретатор) трагајќи по семантичкиот излез во тие бескрајни ходници на нарациите, драмските заплети и поетските поенти. Кога сме само во улога на читатели, тогаш значајно ни е да излеземе од тој лавиринт духовно и чувствено исполнети од убавината што се прелеала во нас преку читањето (античката катарза), отколку да го напуштиме лавиринтот на книжевниот текст со полни грсти значења што тој ги носи со себе, зашто како читатели не сме должни никому да му полагаме сметка ниту за доживувањето ниту за разбирањето на книжевниот текст што сме го оставиле зад нас. Но, кога читателот ја има и улогата на интерпретатор, тогаш љубопитното талкање низ лавирингите на книжевното писмо е подолготрајно и повнимателно. Интерпретаторот има задача да сирне во сите ходници на книжевно-уметничкиот лавиринт што се за него достапни и да ја разбере нивната „полна“ или „празна“ содржина, независно од тоа што голем број од тие ходници ќе го однесат во семантички ќорсокак. Ризикот на интерпретаторот да не успее да го најде излезот од тој семиотички лавиринт на книжевно-уметничкото дело, не е опасен. Напротив. Трагањето по непознаени ходници од тој лавиринт, постојано ќе му отвора на интерпретаторот нови и нови значенски содржини од книжевниот лавиринт. Зашто таа потрага по нови, неоткриени значења на книжевното писмо е – вечна. Навистина со почеток, ама без крај. Интерпретаторот никогаш не може да биде сигурен дека ги поминал сите патеки од лавиринтот на книжевното дело и затоа станува „заложник“ на непознаените значења на семантичката мрежа од ходници во

книжевно-уметничкото писмо. Оттаму и ваквиот наслов на книгата – „Низ лавирингите на книжевното писмо“.

Оваа книга, имено, содржи анализи и интерпретации на семиотичките лавиринти на книжевно-уметнички дела на автори од современата македонска книжевност, со исклучок на две компаративни студии во кои се зборува и за еден руски (Михаил Булгаков) и за еден хрватски автор (Стјепан Томаш), како и на два осврти за книги на Горан Калоѓера и на Етгар Керет. При структурирањето на оваа книга се водевме од намерата да ѝ се предпочат на македонската читателска публика анализи, толкувања и осврти на книжевни дела кои оставиле значајни траги во литературата и коишто предизвикале интерес и кај книжевната критика, но и кај поширокиот аудиториум. Во таа смисла, меѓу кориците на оваа книга се сместени трудови коишто се посветени на наши познати, веќе докажани и признати автори како што се Блаже Конески, Славко Јаневски, Ташко Георгиевски, Гане Тодоровски, Петре М. Андреевски, Петре Бакевски, Георги Сталев, Радован П. Цветковски, Драги Михајловски, Венко Андоновски, но застапени се и текстови во кои станува збор и за автори од помладите генерации во македонската книжевна продукција како, на пример, Славчо Ковилоски, Игор Станојоски и Елена Пренцова. Книгата содржи и неколку трудови коишто претставуваат еманација на книжевните врски на македонската културна средина со други национални книжевности и култури, а во кои се интерпретираат книжевни и книжевно-научни дела на неколку автори – Михаил Булгаков, Горан Калоѓера, Стјепан Томаш и Етгар Керет.

Вака конципирани во еден кохерентен истражувачки контекст, трудовите нудат можност за многу посолидно следење на аналитичко-интерпретативната идеја што ја содржат во себе, отколку нивната поединечна првообјава во периодиката. Сметаме дека објавувањето на студиите во една ваква книга како целина е соодветно, но и провокативно и за книжевно-критичката и за широката читателска публика.

*Авџорити,
мај 2022 година*

БИБЛИОГРАФИЈА

1. Аврамовска, Наташа (2000). *Ex libris*. Скопје: Менора.
2. Амон, Филип (1996). *За еден семиолошки сѝајѝус на ликоѝ*. Во: *Теорија на ѝрозаѝа*. Избор на текстовите, превод и предговор Атанас Вангелов. Скопје: Детска радост.
3. Андоновски Венко (1997). *Сѝрукѝураѝа на македонскиѝ реалисѝичен роман*. Скопје: Детска радост.
4. Андоновски, Венко (1999). *Ребусѝ* „Балада“. Во: Петре Бакевски, Балади, Спектар прес, Скопје.
5. Андоновски, Венко (2000). *Дешифрирања (литѝератѝурни сѝудиѝ)*. Скопје: Штрк.
6. Андоновски, Венко (2001). *Азбука за неѝслушнинѝе; Фрески и ѝроѝески*. Скопје: Култура.
7. Андоновски, Венко (2002). *Паѝокоѝ на свеѝѝѝ*. Скопје: Култура.
8. Андоновски, Венко (2003). *Еѝикалносѝа на ѝисмоѝѝ*. Во: Петре Бакевски, Мојата Итака, Тера магика, Скопје.
9. Андоновски, Венко (2006). *Вешѝица*. Скопје: Култура.
10. Андоновски, Венко (2011). *Обдукија/абдукија на ѝеоријаѝа. Том I: Жива семиѝѝика*. Скопје: Галикул.
11. Андоновски Венко (2103). *Кѝркаѝа на Маѝемаѝичарѝѝ*. Скопје: Табернакул.
12. Андреевски, Петре М. (2007). *Тунел*. Скопје: Табернакул.
13. Андреевски, Цане (1991). *Разговори со Конески*. Скопје: Култура.
14. Аристотел (1990). *За ѝѝѝѝкаѝа*. Превод од старогрчки Михаил Д. Петрушевски. Скопје: Култура.
15. Бакевски, Петре (1995). *Во сенкаѝа на мечѝѝ*. Скопје: Спектар прес.
16. Бакевски, Петре (1995). *Покосница*. Скопје: Спектар прес.
17. Бакевски, Петре (1997). *Сѝѝо сонетѝѝ*. Скопје: Спектар прес.
18. Бакевски, Петре (1998). *Елеѝѝѝ*. Скопје: Спектар прес.
19. Бакевски, Петре (1998b). *Лиѝѝѝѝѝ*. Скопје: Детска радост.
20. Бакевски, Петре (1999). *Балади*. Скопје: Спектар прес.
21. Бакевски, Петре (2003). *Мојаѝа Иѝѝака*. Скопје: Тера магика.
22. Бакевски, Петре (2004). *Црно јаѝне, див Балкан*. Скопје: Тера магика.

23. Бакевски, Петре (2004b). Темел. *Современост, Скопје*, 52 (5).
24. Бакевски, Петре (2008). Стоби (поема). *Современост, Скопје*, 56 (2).
25. Барт Ролан (1996). *Увод во структуралниот анализа на раскажувањето*. Во: *Теорија на проза*. Избор на текстовите, превод и предговор Атанас Вангелов. Скопје: Детска радост.
26. Бернал, Мартин (2009). *Црна Ајџена: афроазискиот корени на класичната цивилизација*. Прв том: *Фабрикувањето на античка Грција 1785-1985*. Превод Димитар Симоновски, Александар Ускоков, Томе Силјаноски. Скопје: Табернакул.
27. Бошков, Димитар (2006). *По прагиите на мислата*. Скопје: Современост.
28. Булгаков, Михаил Афанасиевич (2013). *Театарски роман*. Превод од руски јазик Јане Јованов. Скопје: Бегемот.
29. Вангелов Атанас (1981). *Литературни студиуми*. Скопје: Мисла.
30. Вангелов, Атанас (1987). *Експресионизмот и Рацин*. Во: *Македонската литературна наука за Рацин*. Избор, редакција и предговор Томислав Тодоровски. Едиција избрани дела / Кочо Солев Рацин, Прилози I. Скопје: Наша книга.
31. Вангелов, Атанас (1998). *Писмото блесок, блесокојт писмо*. Поговор кон: Венко Андоновски, (При)казни, избор. Скопје: Детска радост.
32. Вladoва, Јадранка (1997). *Предизвикот на сонетот*. Во: Петре Бакевски, Сто сонети, Спектар прес, Скопје.
33. Вујаклија, Милан (1991). *Лексикон страних речи и изрази*. Београд: Просвета.
34. Георгиевски, Михајло (2011). *Словата и беседиите на Григор Прличев како огледало на македонските состојби во контекст на балканските народи*. Во: *Зборник на трудови од XXXVII Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (67-72)*. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“.
35. Георгиевски, Ташко (1987). *Црно семе*. Скопје: Македонска книга.
36. *Гилгамеш* (1977). Препев и предговор Михаил Ренцов. Скопје: Македонска книга.
37. Друговац, Миодраг (1990). *Историја на македонската книжевност XX век*. Скопје: Мисла.
38. *Евангелие од Јована* (1974). Во: *Новиот завет на нашиот Господ Исуса Христа*. Скопје: СМ.
39. *Евангелие од Матеја* (1974). Во: *Новиот завет на нашиот Господ Исуса Христа*. Скопје: СМ.

40. *Евангелие сѓоред Јован* (1998). Во: Христијанските свети книги, Новиот завет (динамичен превод). Скопје: ХБЦ „Радосна Вест“, International Bible Society.

41. *Енциклопедија Бриѓаника*, Том 6. (2005). Скопје: Топер.

42. Ивановиќ, Радомир (1988). *Поезијаѓа на Блаже Конески*. Скопје: Македонска ревија.

43. Илиевски, Владимир (2005). Поимот интертекстуалност низ призмата на книжевноста како поле на текстови. *Современосѓ, Скопје*, 53 (1).

44. *Истѓорија на македонскиот народ* (1969). Книга втора: *Од ѓочетѓокоѓ на XIX век до крајот на Првата свейска војна*. Институт за национална историја – Скопје. Скопје: НИП „Нова Македонија“.

45. Јаневски, Славко (1952). *Село зад седумте јасени*. Скопје: „Кочо Рацин“.

46. Јаневски, Славко (1969). *Две Марии; Месечар*. Скопје: Наша книга.

47. Калоѓера, Горан. 2005. *Браќаѓа Миладиновци – леѓенда и сѓварносѓ*. Превод Ранко Младеноски. Скопје: Современост.

48. Керет, Етгар (2017). *Одегнаш ѓроѓање на враѓаѓа*. Превод: Дарко Цветаноски и Сибел Ајдинова. Скопје: Македоника литера.

49. Ковилоски, Славчо (2007). *Ојасен сум*. Скопје: Темплум.

50. Ковилоски, Славчо (2010). *Крале Марко (или Синоѓ на Волкашин)* – монодрама. Скопје: Современост; Прилеп: Општина Прилеп.

51. Ковилоски Славчо (2011а). *На „Ножот“*. Скопје: Современост.

52. Ковилоски Славчо (2011б). *Македонија: Крајѓа енциклопедија – револуционери*. Прилеп: Градска библиотека „Борка Галески“.

53. Ковилоски, Славчо (2011с). *Синоѓ на кралотѓ*. Скопје: Современост.

54. Ковилоски, Славчо (2013). *Лоша ѓетѓа и друѓи раскази*. Скопје: Академски печат.

55. Ковилоски, Славчо (2014). *Сонување*. Скопје: Феникс.

56. Колева, Елена (1998). *Енерѓија на „Скиѓачкоѓо сѓже“*. Во: Петре Бакевски, Елегии, Спектар прес, Скопје.

57. Конески, Блаже (1981). *За литератѓураѓа и кулѓураѓа*. Скопје: Култура, Македонска книга, Мисла, Наша книга.

58. Конески, Блаже (1984). *Чешмиѓе*. Скопје: Македонска книга.

59. Конески, Блаже (1987а). *Ликови и ѓеми*. Скопје: Македонска книга.

60. Конески, Блаже (1987б). *Како работѓел Рацин над „Белиѓе муѓри“*. Во: Македонската литературна наука за Рацин. Избор, редакција и предговор Томислав Тодоровски. Едиција избрани дела / Кочо Солев Рацин, Прилози I. Скопје: Наша книга.

61. Конески, Блаже (1987с). *Собрани ѓесни*. Скопје: Македонска книга.

62. Конески, Блаже (1988). *Црква*. Скопје: Мисла.
63. Конески, Блаже (1989а). *Сеизмограф*. Скопје: Мисла.
64. Конески, Блаже (1989б). *Злајоврв*. Скопје: Македонска книга.
65. Конески, Блаже (1991). *Небеска река*. Скопје: Македонска книга.
66. Конески, Блаже (1993). *Црн овен*. Скопје: Култура.
67. Конески Блаже (2011а). *Поезија*. Кн. 1. Приредил: Милан Ѓурчинов. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
68. Конески Блаже (2011б). *Поезија*. Кн. 2. Приредил: Милан Ѓурчинов. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
69. Коуба, Мирослав (2011). *Григор Прличев на книжевната карiera на Балканот*. Во: Зборник на трудови од XXXVII Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (45-65). Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“.
70. Коцевски, Данило (1989). *Поетиката на постмодернизмот: чииања, фрагменти, тела*. Скопје: Култура.
71. Лазаревиќ, Б. Л.; Димитријевиќ, Д. (уредници). (1967). *Поезија древној Египта и Месопотамије*. Превео: Војислав Симиќ. Крушевац: Багдала.
72. Лотман, Јуриј М. (2005). *Структурата на уметничкиот текст*. Превод од руски јазик Евтим Манев. Скопје: Македонска реч.
73. Лотман, Јуриј М. (2006). *Семјосфера: во свеовието на мислењето*. Превод Марија Ѓорѓиева. Скопје: Три.
74. *Македонски житија IX-XVIII век* (1996). Предговор и избор на текстовите Добрила Миловска. Превод од старословенски јазик Јован Таковски. Скопје: Табернакул.
75. Миладиновци, Димитрија и Константин. 1983. *Зборник на народни песни*. Под редакција на Харалампие Поленаковиќ и Тодор Димитровски. Скопје: Македонска книга.
76. Митрев Димитар (2002). *Оглед кон поезијата на Блаже Конески*. Во: Студии и огледи за Конески. Скопје: Фондација за македонски јазик „Небрегово“.
77. Михајловски, Драги (1999). *Триолската келија*. Скопје: Каприкорнус.
78. Михајловски, Драги (2001). *Пророкот од Дискантирија*. Скопје: Каприкорнус.
79. Михајловски, Драги (2009). *Бајазит и Оливера*. Скопје: Каприкорнус.
80. Мицковиќ, Слободан (1992). *Александар и смртта*. Скопје: Култура.
81. Мицковиќ Слободан (2002). *Некои посебности и постјаносности во поезијата на Блаже Конески*. Во: Студии и огледи за Конески. Скопје: Фондација за македонски јазик „Небрегово“.

82. Младеноски Ранко (2004). Синтеза на фолклорното и современото во циклусот „Марко Крале“ од Блаже Конески. *Современоси, Скопје*, 52 (1), 64-76.

83. Младеноски, Ранко (2005). *Чекајќи ја еѓзеѓезаӣа*. Скопје: Современост.

84. Младеноски, Ранко (2011). Поетскиот палимпсест на Блаже Конески. *Зборник на ӣрудови од меѓународниот научен собир „Развојот на македонската литература“*. Скопје: Институт за македонска литература.

85. Младеноски, Ранко (2012). Радиновиот дух во стиховите на Блаже Конески. *Зборник на ӣрудови од XXXVIII Научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура*. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“.

86. Младеноски, Ранко (2013). *Промоции*. Скопје: Академски печат.

87. Мојсиева-Гушева Јасмина (2004). *Изгубениот хуманизам*. Скопје: Магор.

88. Павловски Јован, Карајанов Петар, Андоновски Христо (2002). *Личносӣи од Македонија*. Скопје: Ми-Ан.

89. Поленаковиќ, Харалампие (1985). *Творцӣите на словенската ӣисменосӣ*. Скопје: Мисла.

90. Поленаковиќ, Харалампие (1988). *Избрани дела. Том 1: Во мӯрӣте на словенската ӣисменосӣ*. Скопје: Македонска книга.

91. Поленаковиќ, Харалампие (1989). *Студији за Миладиновци*. Скопје: Македонска книга.

92. Попов, Стале (1990). *Кр̄ен живоӣ*. Скопје: Македонска книга.

93. Поповски, Анге (1995). *Поетска синтеза на историско и имагинативно ӣисмо*. Во: Петре Бакевски, Во сенката на мечот, Спектар прес, Скопје.

94. Почепцов, Георгий Георгиевич (2011). *Теорија комуникации*. Москва: Рефл-бук.

95. Пърличев, Григор (1980). *Избрани ӣроизведения*. Софија: Български писател.

96. Пърличев, Григор (1991). *Избор*. Приредил: Томе Саздов. Скопје: Мисла.

97. Проп, Владимир (2009). *Морфологија на сказна̄а*. Превод од руски јазик Тронда Пејовиќ. Скопје: Македонска реч.

98. Раџин, Кочо Солев (1987). *Поезија*. Избор, редакција и предговор Гане Тодоровски. Едиција Избрани дела. Скопје: Наша книга.

99. Саздов Томе (1997). *Историја на македонската книжевност, Усна народна книжевност*. Скопје: Детска радост.
100. Саид, Едвард (2003). *Ориентализам: западни концепции за Ориентот*. Превод Зоран Анчевски. Скопје: Магор.
101. *Светото писмо (Библија)* (2003). Превод: Архиепископ Гаврил. Скопје: Библиско здружение на Република Македонија.
102. Солев, Димитар (1988). *Дрен*. Скопје: Наша книга.
103. Сталев Георги (2001). *Историја на македонската книжевност 1800–1945, I дел, Македонската литература во 19 век*. Скопје: Институт за македонска литература.
104. Сталев Георги (2003). *Историја на македонската книжевност, II дел, Првата половина на 20 век*. Скопје: Институт за македонска литература.
105. Станојоски, Игор (2014). *Гарџара*. Скопје: Панили.
106. Старделов Георги (1990). *Одземање на силата: поезијата на Блаже Конески*. Скопје: Мисла.
107. Стефановски, Горан (2003). *Мала книга на стихови*. Скопје: Табернакул.
108. Стојановиќ Мирољуб (1990). *Гане Тодоровски, поезија и поезијка*. Скопје: Македонска ревија.
109. Стојчевска-Антиќ, Вера (1982). *Климент и Наум Охридски во народната традиција*. Скопје: Наша книга.
110. Стојчевска-Антиќ, Вера (1997). *Македонската средновековна книжевност*. Скопје: Детска радост.
111. Стојчевски, Санде (1995). *Историјата и поезијата*. Во: Петре Бакевски, Покосница, Спектар прес, Скопје.
112. Тодоров, Цветан (2005). *Должност и наслади*. Превод од француски јазик, предговор и белешки Атанас Вангелов. Скопје: Фондација „Небрегово“.
113. Тодоровски Гане (1963). *Песни*. Скопје: Кочо Рацин.
114. Тодоровски Гане (1984). *Одбрани песни*. Избор и поговор Ефтим Клетников. Струга: Совет на Струшките вечери на поезијата.
115. Тодоровски Гане (1987). *Неволицы, неверици, несоници*. Скопје: Македонска книга.
116. Тодоровски, Гане (1990a). *Македонската книжевност во XIX век*. Скопје: Наша книга.
117. Тодоровски Гане (1990b). *Поезија*. Скопје: Наша книга.
118. Тодоровски Гане (1990c). *Белиите боски на Босилка* (избор). Скопје: Култура.

119. Толковен речник на македонскиот јазик, Том III, Л-О. (2006). Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

120. Томаш, Стјепан. 2007. *Златоустито*. Превод Ранко Младеноски. Скопје: Современост.

121. Трайчев Георги (1925). *Градъ Прилепъ (историко-географски и сѐиоански прегледъ)*. Софија.

122. Корвезироска, Оливера (1998). *Од дамнина до далнина или Од извор до суша*. Во: Петре Бакевски, Литија, Детска радост, Скопје.

123. Кулавкова Катица (2002). *Интертекстиво во писнието од циклусот Марко Крале од Блаже Конески*. Во: Студии и огледи за Конески. Скопје: Фондација за македонски јазик „Небрегово“.

124. Шевалие, Жан; Гербран, Ален (2005). *Речник на симболие*. Превод од француски јазик Ирина Бабамова, Маргарита Велевска, Ирина Ивановска, Марина Михајловска, Радица Никодиновска, Ирина Павловска. Скопје: Табернакул.

125. Шелева, Елизабета (2000). *Од дијалогизам до интертекстуалност*. Скопје: Магор.

126. Ширилова, Велика (2006). *Голем лексикон на сѐрански зборови и изрази*. Скопје: Топер.

*

127. Biti, Vladimir (1997). *Pojmovnik suvremene književne teorije*. Zagreb: Matica hrvatska.

128. Čomski, Noam (2008). *Hegemonija ili opstanak*. Novi Sad: Rubikon.

129. Goldman, Lisjen (1967). *Za sociologiju romana*. Beograd: Kultura.

130. Ibersfeld, An (1982). *Čitanje pozorišta*. Beograd: »Vuk Karadžić«.

131. Jakobson Roman (1978). *Ogledi iz poetike*. Beograd: Prosveta.

132. Kalogjera, Goran. 2011. *Makedonsko devetnaesto stoljeće*. Zagreb: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj.

133. *Rečnik književnih termina* (1991). Institut za književnost i umetnost u Beogradu. Banja Luka: Romanov.

134. Solar Milivoj (1987). *Teorija književnosti*. Zagreb: Školska knjiga.

135. Tomaš, Stjepan. 2005. *Zlatousti*. Osijek: Družba "Braća hrvatskog zmaja", Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Matica hrvatska.

136. Živković Dragiša (1988). *Teorija književnosti sa teorijom pismenosti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

ИНДЕКС НА ИМИЊА

- Абрашевиќ, Коста:** 264.
Аврамовска, Наташа: 14, 26, 29.
Ајдинова, Сибел: 318.
Александар III Македонски: 13, 16, 18, 26, 31, 32, 235, 241-245, 306.
Алигиери, Данте: 163, 174.
Амон, Филип: 11-13, 15, 18, 35, 36, 127, 144.
Андоновски, Венко: 14, 24-27, 30, 33, 58-60, 63-67, 98, 159, 195, 205, 210, 233-236, 243, 321.
Андоновски, Христо: 282.
Андреевски, Петре М.: 20, 21, 30, 35, 36, 38, 39, 41, 43-45, 205.
Андреевски, Цане: 171, 203, 204, 210.
Андриќ, Иво: 178.
Аполинер, Гијом: 255.
Аристотел: 13, 16, 26, 49, 283.
Ацев, Пере: 281, 282, 286, 288, 289.
- Бакевски, Петре:** 16, 21, 22, 30, 31, 137, 145, 148, 233-247.
Бановиќ-Марковска, Ангелина: 29.
Барт, Ролан: 70, 315, 319.
Бахтин, Михаил: 29, 47, 56, 160.
Бернал, Мартин: 53.
Биги, Владимир: 47, 58, 161.
Богоевски, Мите: 267.
- Божов, Стојан: 307.
Боливар, Симон: 178.
Бошков, Димитар: 186.
Булгаков, Михаил Афанасиевич: 58, 60, 61-63, 66, 67, 313-317.
- Вангелов, Атанас:** 26, 178, 187, 191, 201, 220.
Вапцаров, Никола Јонков: 174, 186, 266.
Видичевски, Видое: 271, 274.
Владова, Јадранка: 234.
Влахов, Димитар: 265.
Вујаклија, Милан: 212.
- Ганчевски, Ванде:** 271.
Гарашанин, Илија: 304.
Георгиевски, Ташко: 30, 94, 99, 100, 103, 104, 106, 108-111, 114.
Георгиевски, Христо: 116.
Гербран, Ален: 88, 209, 210, 220, 226, 227.
Гете, Јохан Волфганг: 81, 174.
Голдман, Лисјен: 77, 316.
Граматиќов Божигропски, Павел: 302.
Груев, Даме: 163, 171, 172, 186.
Гулапчев, Спиро: 264, 302, 307.
- Делчев, Гоце:** 18, 172, 186, 302, 309.

Димитријовска-Радевска,
Милица: 270, 272, 274.
Динков, Ѓорѓи: 302.
Друговац, Миодраг: 261, 262.

Ѓурчинов, Милан: 215, 262.

Еко, Умберто: 161.

Женет, Жерар: 161.

Живковиќ, Драгиша: 205.
Живоиновиќ – Масука, Велимир:
22, 139, 144.
Жинзифов, Рајко: 163, 174, 181,
186, 264, 302, 304, 307.

Зографски, Анаголиј: 264.

Зографски, Партенија: 264, 302,
308.

Иберсфелд, Ан: 41.

Ибзен, Хенрик: 31, 144.
Ивановиќ, Радомир: 94, 192, 193,
201.
Икономов, Васил: 307.
Илиевски, Владимир: 161.
Иљоски, Васил: 159, 266.

Јакобсон, Роман: 15, 28, 191, 234.

Јаковлевич Проп, Владимир: 36,
63, 268.
Јаневски, Славко: 29, 30, 94, 116,
120-123, 125, 128, 132-134, 136,
159, 242, 333.
Јованов, Јане: 60, 313, 314, 317.
Јовановски, Мето: 94.
Јовков, Арсениј: 265, 308.
Јузмески, Мишо: 271, 274.

Калоѓера, Горан: 152-154, 301-312.

Капчев, Ѓорѓи: 302.
Карајанов, Петар: 282.
Караманов, Ацо: 267.
Каранов, Ефрем: 307.
Кастро, Фидел: 173.
Кацаров, Трајче: 271, 272.
Керет, Етгар: 318-325.
Киров Мајски, Никола: 21.
Китанчев, Трајко: 264, 302, 308.
Ковилоски, Славчо: 30, 33, 68-93,
278, 279, 282-291, 293-295.
Конески, Блаже: 25, 26, 31, 32, 51,
58, 144, 159, 160, 162-167, 169-197,
199-204, 206, 207, 209-222, 241-243.
Корубин, Благоја: 267.
Костенцев, Арсениј: 307.
Коцевски, Данило: 59.
Кочовски, Никола: 271.
Кристева, Јулија: 29, 65, 161.
Крле, Ристо: 159, 266.
Крстиќ, Ангелко: 266.
Крчовски, Јоаким: 264, 304, 307.
Кундера, Милан: 34, 299.
Кучевишки, Наганаил: 302.

Лафазановски, Ермис: 30.

Левката, Рампо: 267.
Логман, Јуриј: 47, 48, 56, 87, 205,
210.

Мажовски, Исаија Радев: 163.

Македонски, Димитар: 302.
Македонски, Никола Н.: 307.
Малески, Владо: 29, 267.
Манивилов Преспански, Наум:
26.
Манојлов, Панде: 270, 271, 272, 274.
Марковски, Венко: 266, 267.

Матковски, Александар: 267.
Мачуковски, Венијамин: 264, 302.
Миладинов, Димитрија: 150, 151,
153, 302, 305, 306.
Миладинов, Константин: 149-
156, 159, 174, 175, 180, 181, 242,
302, 304, 306, 309, 311.
Миронска-Христовска,
Валентина: 307.
Мисирков, Крсте Петков: 179,
265, 302, 308, 309.
Митрев, Димитар: 13, 182, 191.
Михајловски, Драги: 16, 23, 24,
30, 32, 46, 49, 51-54, 56, 57, 72, 159.
Мицковиќ, Слободан: 13, 26, 31,
32, 191, 192, 201.
Мојсиева-Гушева, Јасмина: 14, 17,
26, 27, 29, 279.
Мојсова-Чепишевска, Весна: 29.
Мундишевска-Велјановска,
Весна: 270, 272.

Најденов, Мирче: 281, 282, 288.
Наумов, Иван: 282, 288.
Наумчевски, Волче: 266.
Неделковски, Коле: 174, 175, 180,
181, 186, 266.
Николов, Тане: 282, 288.
Николовски, Тодор: 22, 138, 144.

Павловски, Јован: 282.
Павловски, Радован: 205.
Панов, Антон: 16, 18, 21, 22, 31,
137, 139, 140, 144, 266.
Парговски, Венцислав: 267.
Пасков, Васил: 307.
Пејчиновиќ, Кирил: 26, 27, 159,
223, 230, 264, 304, 305.

Петкович, Андреја: 264, 302,
304, 309.
Петкович, Константин: 264, 302,
309.
Петровски, Панде: 271, 275.
По, Едгар Алан: 205.
Подгорец, Видоје: 29.
Поленаковиќ, Харалампие: 24,
150.
Попов, Стале: 29, 30, 116.
Поповски, Анге: 31, 144, 235, 242,
243.
Поп-Трајков, Лазар: 265.
Поп Филипов, Никифор: 307.
Почепцов, Георгиј Георгиевич:
47.
Пренцова, Елена: 248-258.
Прличев, Григор: 159, 163, 174,
181, 186, 242, 243, 264, 302, 304,
305, 308.
Прличко, Петре: 22, 138, 144.
Пулевски, Ѓорѓија: 159, 264, 302,
304, 309.
Пушкин, Александар Сергеевич:
221.

Раздолов, Атанас: 265, 307, 308.
Раџин, Кочо: 159, 163, 174, 175,
178-189, 193, 254, 266, 268.
Рачки, Фрањо: 151.
Ружди, Салман: 319.

Саздов, Томе: 261, 262.
Саид, Едвард: 48.
Сандански, Јане: 186.
Сервантес, Мигуел: 64, 174, 175.
Синаитски, Теодосиј: 264, 305.
Смаќоски, Бошко: 275.
Смирненски, Христо: 266.

Солар, Миливој: 204.
Солев, Димитар: 19, 20, 30, 31, 72,
94, 159.
Спространов, Евгим: 302, 307, 308.
Сталев, Георги: 261-269.
Станојоски, Игор: 33, 296, 298,
299, 300.
Старделов, Георги: 191, 201.
Старова, Луан: 30.
Стефановски, Божо: 276.
Стефановски, Горан: 44, 84, 159,
284, 319.
Стефановски, Гоце: 267.
Стојчевска-Антиќ, Вера: 166, 262.
Стојчевски, Санде: 234, 235.
Стрезоски, Јован: 30.

Тодоров, Цветан: 49, 56.
Тодоровски, Гане: 31, 94, 144, 154,
159, 223-228, 230-232, 262, 308.
Тодоровски, Добре: 271.
Томаш, Стјепан: 149-151, 153-156.
Тоциновски, Васил: 307.
Тошев, Пере: 172, 186.
Трајковски, Кирил: 271, 276, 277.
Трајчев, Георги: 280, 281.
Тушевски, Ванчо: 307.

Ќорвезироска, Оливера: 236.
Ќулавкова, Катица: 29, 161, 192,
201.

Узунов, Христо: 282.
Урошевиќ, Влада: 94.

Фотев, Методија: 94.

**Хаџи Константинов – Цинот,
Јордан:** 264, 302, 307, 308.
Хомер: 16, 174, 176, 242, 243.

Цветаноски, Дарко: 318.
Цветков, Христо: 281, 282, 288.
Цветковски, Радован П.: 270-277.
Цепенков, Марко: 159, 265, 302,
304, 307-309.

Чаков, Михаил: 282, 288.
Чаповски, Иван: 273.
Че Гевара де ла Серна, Ернесто:
163, 171, 173, 174, 194.
Чернодрински, Војдан: 159, 265,
307.
Чехов, Антон Павлович: 250.
Чинго, Живко: 29, 72, 159.
Чомски, Ноам: 48, 49.

Шапкарев, Кузман: 264, 302,
304, 307.
Шахов, Коста: 307.
Шевалие, Жан: 88, 209, 210, 220,
226, 227.
Шелева, Елизабета: 29, 160.
Ширилова, Велика: 212.
Шопов, Ацо: 144, 253, 267.
Штросмаер, Јосип Јурај: 149-156,
312.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ ЗА АВТОРОТ

Ранко Младеноски дипломирал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, а на истиот Факултет магистрирал во 2005 и докторирал во 2010 година. Работел како новинар, уредник и лектор во повеќе весници како што се „Вечер“, „Експрес“, „Македонско сонце“ и „Нова Македонија“. Исто така, бил уредник во книжевните списанија „Современост“, „Книжевна академија“ и „Велес“, како и главен уредник на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет во Штип во 2010 и 2011 година. Младеноски извесно време работел и како лектор во издавачката куќа „Академски печат“ во Скопје во 2008 година. Денес Младеноски работи на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип како професор по книжевност во областите теорија на книжевноста и современа македонска книжевност и како главен и одговорен уредник на меѓународното научно списание „Палимпсест“ што го издава Филолошкиот факултет во Штип.

Младеноски е автор на неколку книги: две студии објавени во посебни книшки за романите „Две Марији“ од Славко Јаневски и „Црно семе“ од Ташко Георгиевски од 2003 година; на книжевно-теориските и критичките книги „Чекајќи ја егзегезата“ (2005), „Книжевно-критички перцепции“ (2011), „Промоции“ (2013), „Деконструкција на ликот“ (2014) и „Александар III Македонски во македонската книжевност“ (2016); на рецензираните скрипти „Наратологија“ (2012) и „Теорија на поезијата“ (2014), на рецензираните прирачници „Практикум по теорија на поезијата“ (2014) и „Практикум по наратологија“ (2015), како и на универзитетскиот учебник „Теорија на книжевноста“ (2018); автор е на две збирки со кратка лирска проза (секвенци) и тоа „Омразенија“ во 2005 година и „Марионетки“ во 2011 година, како и на збирката раскази „Чуварот на тајната“ од 2008 година. Коавтор е на изборот од македонски раскази и поезија со наслов „Големият скок“ од 2003 година, а и коавтор на учебници

по Македонски јазик и литература за средно образование. Младеноски има објавено над 160 трудови (интерпретации, есеи и рецензии) во голем број списанија во земјава и во неколку балкански држави. Негови песни, раскази и кратки прозни лирски текстови се преведени и објавени во разни списанија на неколку словенски јазици.

Покрај тоа, Младеноски се занимава и со преведување на книжевни и на книжевно-историски дела. Од хрватски на македонски јазик ги превел книгите „Браќата Миладиновци – легенда и стварност“ и „Хрватско-македонски литературни врски“ од Горан Калоѓера, како и романите „Златоустиот“ од Стјепан Томаш, „Кралица на ноќта“ од Јосип Цвениќ и „Небесни велосипедисти“ од Ирена Лукшиќ. Превел и голем број песни и раскази од бројни автори од српски, хрватски и бугарски на македонски јазик коишто се објавени во списанието „Современост“.

Ранко Младеноски
НИЗ ЛАВИРИНТИТЕ НА КНИЖЕВНОТО ПИСМО

Издавач
МАКЕДОНИЈА
либџера
Скопје

ул. Никола Добровиќ 1/1-3
www.makedonikalitera.mk
<https://www.facebook.com/makedonikaknigi/>
E-mail: makedonikalitera@yahoo.com
makedonikalitera@gmail.com
Тел.: +389 (0)2 2722 820; +389 (0)70 384 583

За издавачот
Нове Цветаноски
управител и главен уредник

Рецензент
Проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска
Проф. д-р Толе Белчев

Јазична редакција и коректура
Даниела Такева

Ликовно-графичка изведба на корица
Ленче Тосева

Компјутерска подготовка за печат
МАКЕДОНИЈА
либџера

Печатено во Македонија
Графо ден
Скопје, 2022

Тираж: 300 примероци

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

82.0
801.73

МЛАДЕНОСКИ, Ранко
Низ лавирингите на книжевното писмо / Ранко Младеноски. – Скопје :
Македоника литера, 2022. – 340 стр. ; 21 см.

Фусноти кон текстот. – Библиографија: стр. 326 – 332

ISBN 978-608-252-175-6

COBISS.MK-ID 54500357

Ранко Младеноски

НИЗ ЛАВИРИНТИТЕ НА КНИЖЕВНОТО ПИСМО

Оваа книга содржи анализи и интерпретации на семиотичките лавиринти на книжевно-уметнички дела на автори од современата македонска книжевност и на две компаративни студии и два осврта за книги на странски автори. Тоа се анализи, толкувања и осврти на книжевни дела кои оставиле значајни траги во литературата и коишто предизвикале интерес кај книжевната критика и кај читателите. Повеќето трудови се посветени на познати македонски автори, како што се Блаже Конески, Славко Јаневски, Ташко Георгиевски, Гане Тодоровски, Петре М. Андреевски, Петре Бакевски, Георги Сталев, Радован П. Цветковски, Драги Михајловски, Венко Андоновски, но и неколку текстови за автори од помладите генерации. Книгата содржи и неколку трудови коишто претставуваат еманација на книжевните врски на македонската културна средина со други национални книжевности и култури.

ISBN 978-608-252-175-6

9786082521756

МАКЕДОНИЈА
ЛИТЕРА

www.makedonikalitera.mk